05/05/2021

Τιμήθηκαν οι μάρτυρες της Σφαγής της Χίου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Χίου, Ψαρών και Οινουσσών

Το Πάσχα του 1822 έρχεται στο νου των πιστών της Χίου κάθε χρόνο τις Άγιες αυτές ημέρες του Πάσχα και τις μαρτυρικές ώρες που πέρασε το νησί κατά την Σφαγή της Χίου από τους Οθωμανούς. Η Ελληνική Επανάσταση έδωσε την ελπίδα και την αισιοδοξία στους υποδούλους Έλληνες ότι, επιτέλους, θα γλύτωναν από τα φρικτά δεσμά της Οθωμανικής δουλείας και καταπιέσεως, η οποία τους κρατούσε στο σκοτάδι επί αιώνες.

Η νήσος Χίος επανεστάτησε και εκείνη για να υποδηλώσει την ένταξή της στους κοινούς αγώνες των Πανελλήνων. Όμως, η εκδικητική μάχαιρα του βάρβαρου δυνάστη επέπεσε με αφάνταστη σκληρότητα επί των προγόνων μας. Χιλιάδες

άνθρωποι εσφαγιάσθησαν, γυναίκες και παιδιά εσύρθησαν σε σκλαβοπάζαρα, ο φυσικός πλούτος κατεστράφη, αρπαγές, δηώσεις και άλλες πράξεις βίας ταλαιπώρησαν, επί πολλές ημέρες, τον τόπο μας.

Ακάνθινο στέφανο αιματοβαμμένο φόρεσε, για μία ακόμη φορά, ο Ορθόδοξος Κλήρος του νησιού. Με επικεφαλής τον Επίσκοπο Πλάτωνα πολλοί κληρικοί έχυσαν το αίμά τους για να κορεσθεί το μένος και η μανία των κατακτητών.

Κλίνουμε ευλαβώς το γόνυ μπροστά στα λείψανα των θυμάτων της σφαγής και αποθέτουμε ένα ταπεινό στεφάνι ως ελάχιστη ένδειξη ευγνωμοσύνης για το μαρτύριό τους. Ήταν μία θυσία συγκλονιστική η σφαγή της Χίου.

Αφύπνισε την Δυτική Ευρώπη και πείσμωσε τον μαχόμενο Ελληνισμό. Στη Γαλλία και σε άλλες ευρωπαικές χώρες ξεσηκώθηκε θύελλα αντιδράσεων κατά της τουρκικής αγριότητος και δημιουργήθηκε κίνημα Φιλελληνισμού.

Ο κορυφαίος Γάλλος συγγραφέας Βίκτωρ Ουγκώ έγραψε το συγκινητικό ποίημά του για «το Ελληνόπουλο» της Χίου ξεκινώντας με τους στίχους:

«Τοῦρκοι διαβῆκαν , χαλασμός, θάνατος πέρα ὡς πέρα

ἡ Χίος τὄμορφο νησί μαύρη ἀπομένει ξέρα»!

Και ο διάσημος ζωγράφος Ευγένιος Ντελακρουά φιλοτέχνησε τον γνωστό πίνακα με τίτλο «η σφαγή της Χίου», ο οποίος θαυμάζεται από τα εκατομμύρια των επισκεπτών του παρισινού Μουσείου του Λούβρου. Ο Ψαριανός ήρωας και ναυμάχος Κωνσταντής Κανάρης από την θυσία των προγόνων μας πήρε αφορμή και ανέπτυξε, με αριστοτεχνικό τρόπο, την τεχνική των πυρπολητών, των θρυλικών μπουρλοτιέρηδων.

Η θυσία των ποιμένων και του λαού της Χίου δεν πήγε χαμένη. Και 90 χρόνια μετά από τη μεγάλη καταστροφή ο ελληνικός Στόλος απελευθέρωσε τα νησιά της Χίου, των Ψαρών και των Οινουσσών. Τα 109 χρόνια από αυτή την ευλογημένη ημέρα που μας έφερε οριστικά στην αγκαλιά της Ελεύθερης Ελλάδος ετοιμαζόμαστε με τη βοήθεια του Θεού να εορτάσουμε πανηγυρικώς τον προσεχή Νοέμβριο.

Σήμερα διερχόμαστε μία σοβαρή οικονομική κρίση και ακούμε κηρύγματα απαισιοδοξίας από διάφορες κατευθύνσεις. Όμως, εμείς θα κρατήσουμε το κεφάλι ψηλά και ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί και ως Έλληνες. Η Ορθόδοξη Πίστη μας υπενθυμίζει διαρκώς ότι μετά τη Σταύρωση ακολουθεί η Ανάσταση. Η Ιστορία του νησιού μας και του Έθνους μας γενικότερα μας διδάσκει ότι στις δύσκολες ημέρες

πρέπει να διατηρούμε τις ελπίδες μας ενθυμούμενοι ότι τη σφαγή της Χίου διεδέχθη το ξημέρωμα της Ελευθερίας.

Οφείλουμε πάντως να μη λησμονούμε τα γεγονότα και να τα διδάσκουμε στα παιδιά μας. Χωρίς φανατισμό και μισαλλοδοξία, αλλά ταυτοχρόνως χωρίς να διαγράφουμε σελίδες από την ιστορία μας. Δεν πρόκειται να ξαναγράψουμε την ιστορία μας στο όνομα δήθεν των καλών σχέσεων με τους γείτονες ούτε σκοπεύουμε να σταματήσουμε την απόδοση της οφειλομένης τιμής στη μνήμη των μαρτύρων.

Την Τρίτη της Διακαινησίμου 4 Μαΐου 2021 ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου, Ψαρών και Οινουσσών κ. Μάρκος τέλεσε την Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον τόπο της μεγάλης σφαγής, την Ιερά Μονή Αγίου Μηνά, και, εν συνεχεία, την επιμνημόσυνον δέησιν, προ των οστέων των μαρτύρων της Χιακής γης με κατάθεση στεφάνων από τις τοπικές πολιτικές και στρατιωτικές αρχές και συγκεκριμένα από τον ΔήμαρχονΧίου κ. Σταμάτιον Κάρμαντζην, τον Βουλευτήν Χίου κ. Ανδρέαν Μιχαηλίδην, τον Αντιπεριφερειάρχην Χίου κ. Παντελήν Μπουγδάνον, τον Πρόεδρον της Κοινότητος Νεοχωρίου κ. Δημήτριον Αγκάν και τον Πρόεδρον των Εφέδρων Αξιωματικών Ν. Χίου κ. Παύλον Καλογεράκην και ολοκληρώθη με την ανάκρουσιν του Εθνικού Ύμνου.

Ανεγνώσθη ηχηρόν και σημαίνον Εθνικοθρησκευτικόν Επετειακόν ΜΗΝΥΜΑ του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου διά τας ε-πε-τεια-κας Εκ-δη-λω-σεις της Ι-ε-ρας Μη-τρο-πο-λε-ως Χίου, Ψαρών και Οινουσσών επ’ α-φορ-μη της συμπληρώσεως 199 ετών α-πο της κα-τα-στρο-φης της νήσου Χι-ου υ-πο των Ο-θω-μα-νων (4 Μαΐου 2021), ανεγνώσθη δεδομένου ότι ο εφετεινός εορτασμός ετύγχανε υπό την αιγίδα της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, το οποίον έχει ως εξής:

«Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα

Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μᾶρκε,

Ἐντιμότατοι Ἄρχοντες,

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί,

Λαέ τοῦ Θεοῦ ἠγαπημένε,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Ἡ Ἱ-ε-ρά Σύ-νο-δος τῆς Ἐκ-κλη-σί-ας τῆς Ἑλ-λά-δος, ἀν-τα-πο-κρι-νο-μέ-νη εἰς

σχε-τι-κόν αἴ-τη-μα, εὐ-χα-ρί-στως ἀ-πο-στέλ-λει τό πα-ρόν Μή-νυ-μα ὅ-πως αὐ-τό ἀ-να-γνω-σθῇ κα-τά τάς ἐ-πε-τει-α-κάς ἐκ-δη-λώ-σεις τῆς Ἱ-ε-ρᾶς Μη-τρο-πό-λε-ως Χί-ου, Ψα-ρῶν καί Οἰ-νου-σσῶν δι-ά τά 199 ἔ-τη ἀ-πό τῆς κα-τα-στρο-φῆς τῆς Χί-ου ὑπό τῶν Ὀ-θω-μα-νῶν, ἥ-τις συ-νε-κί-νη-σε βα-θέ-ως ὄ-χι μό-νον τούς Ἕλ-λη-νας, ἀλ-λά καί τούς φι-λέλ-λη-νας Εὐ-ρω-παί-ους.

Ἐν-τός τῆς ὡ-ραι-ο-τέ-ρας ἐ-πο-χῆς τοῦ ἔ-τους, ὁ-πό-ταν ἡ φύ-σις ἀ-να-γεν-νᾶ-ται, ἀ-φοῦ ὑ-πέ-μει-νε, κα-τά τό φαι-νό-με-νον, σι-ω-πη-ρῶς καί ἀ-ξι-ο-ποί-η-σε δε-όν-τως τήν δρι-μύ-τη-τα τοῦ χει-μῶ-νος, καί ἐν-τός τῆς με-γα-λυ-τέ-ρας ἑ-ορ-τῆς τοῦ Χρι-στι-α-νι-σμοῦ, αὐ-τῆς τοῦ Ἁ-γί-ου Πά-σχα, ἀ-να-μι-μνη-σκό-με-θα με-τά συγ-κι-νή-σε-ως καί θάμ-βους πολ-λοῦ τοῦ συγ-κλο-νι-στι-κοῦ γε-γο-νό-τος τῆς κα-τα-στρο-φῆς τῆς Χρι-στο-φι-λοῦς, ἁ-γι-ο-τό-κου καί μυ-ρο-βό-λου νή-σου τῆς Χί-ου, κα-τό-πιν τῆς ἐ-πα-να-στά-σε-ως τῶν γεν-ναι-ο-ψύ-χων κα-τοί-κων αὐ-τῆς ἔ-ναν-τι τοῦ ἐ-πα-χθοῦς ὀ-θω-μα-νι-κοῦ ζυ-γοῦ.

Αἱ μα-κά-ρι-αι ψυ-χαί τῶν ὑ-πέρ τῆς Ἐ-λευ-θε-ρί-ας, τῆς Πί-στε-ως καί τῆς Πα-τρί-δος ἀ-γω-νι-σα-μέ-νων καί εὐ-κλε-ῶς πε-σόν-των Χί-ων, συ-να-γάλ-λον-ται καί συ-νευ-φραί-νον-ται ἐν τῷ ἀ-πεί-ρῳ φω-τί τῆς θεί-ας Δό-ξης τοῦ ἐκ νε-κρῶν Ἀ-να-στάν-τος Κυ-ρί-ου Ἰ-η-σοῦ Χρι-στοῦ, τοῦ δι’ ἡ-μᾶς πα-θόν-τος καί τα-φέν-τος.

Ὁ ” Ὢν καί ὁ Ἦν καί ὁ Ἐρ-χό-με-νος” (Ἀ-ποκ. 1, 8), Κύ-ρι-ος ὁ Θε-ός ὁ Παν-το-κρά-τωρ, ὁ Εὐ-λο-γη-τός εἰς τούς αἰ-ῶ-νας, προ-σε-δέ-ξα-το αὐ-τούς, ὡς ἱ-ε-ρεῖ-α ἔμ-ψυ-χα καί ὁ-λο-καυ-τώ-μα-τα λο-γι-κά, κα-θ’ ὅ-τι οὗ-τοι κα-τήρ-δευ-σαν τό ἀ-ει-θα-λές καί ἀ-γλα-ό-καρ-πον τῆς Ἁ-γί-ας ἡ-μῶν Ἐκ-κλη-σί-ας δέν-δρον. Δι-ά δέ τῆς ὑπε-ρό-χου θυ-σί-ας των προ-σέ-δω-σαν κλέ-ος εἰς τό εὐ-σε-βές ἡμῶν Γέ-νος καί συ-νέ-σει-σαν ἐκ βάθρων τά, οὕ-τως ἤ ἄλ-λως, σα-θρά θε-μέ-λι-α τῆς ἐν ἀ-δι-κί-αις οἰ-κο-δο-μη-θεί-σης ὀ-θω-μα-νι-κῆς αὐ-το-κρα-το-ρί-ας.

Τό ἱ-στο-ρι-κόν πλαί-σι-ον, ἐν-τός τοῦ ὁ-ποί-ου δι-ε-δρα-μα-τί-σθη ἡ κα-τα-στρο-φή τῆς πε-ρι-ω-νύ-μου νή-σου Χί-ου, τυγ-χά-νει γνω-στόν εἰς ὑ-μᾶς, τούς εὐ-σε-βεῖς ἐ-πι-γό-νους τῶν ἡ-ρώ-ων ἐκεί-νων. Ὅ-μως, θε-ω-ροῦ-μεν χρή-σι-μον ὅ-πως ἐ-πι-ση-μά-νω-μεν, εἰς τι-μήν καί μνή-μην αὐ-τῶν, ὡ-ρι-σμέ-να ἐκ τῶν τρα-γι-κῶν γε-γο-νό-των τῶν ἡ-με-ρῶν ἐ-κεί-νων δι-ά νά κα-τα-δει-χθῇ ἡ πι-στό-της τῶν ἀ-γω-νι-στῶν εἰς τά ἰ-δα-νι-κά τῆς φι-λο-θε-ΐ-ας καί τῆς φι-λο-πα-τρί-ας, ὡς καί ἡ ἀ-γά-πη των δι-ά τήν ἐ-λευ-θε-ρί-αν καί τήν δι-και-ο-σύ-νην.

Λό-γου χά-ριν, ἡ Ἱ-ε-ρά Μο-νή τοῦ Ἁ-γί-ου Μη-νᾶ Νε-ο-χω-ρί-ου θά πα-ρα-μέ-νῃ ἐ-σα-εί ἄ-ναυ-δος καί ἐν ταὐ-τῷ ἠ-χη-ρο-τά-τη μάρ-τυς τῶν σφα-γῶν, τῆς λε-η-λα-σί-ας καί τῆς ἀ-ναλ-γη-σί-ας τῶν κα-τα-κτη-τῶν.

Οἱ κά-τοι-κοι πολ-λῶν πε-ρι-ο-χῶν τῆς νή-σου ἐ-θε-ώ-ρη-σαν ἀ-σφα-λές

κα-τα-φύ-γι-όν των τήν ἐν λό-γῳ Μο-νήν καί, ὡς ἐκ τού-του, συ-νε-κε-ντρώ-θη-σαν ἐν αὐ-τῇ πε-ρί τάς 3.000 ἀ-ό-πλων γυ-ναι-κο-παί-δων καί ἀ-μά-χων γε-ρόν-των με-τ’ ὀ-λί-γων ἐ-νό-πλων ὑ-πε-ρα-σπι-στῶν, ἐλ-πί-ζον-τες εἰς τήν δι-ά-σω-σίν των.

Τά στί-φη τῶν Ὀ-θω-μα-νῶν κα-τέ-φθα-σαν καί ἐ-πε-τέ-θη-σαν κα-τά τῆς Μο-νῆς, προ-τεί-ναν-τες πα-ρά-δο-σιν τῶν πο-λι-ορ-κου-μέ-νων, οἱ ὁ-ποῖ-οι ἀρ-νη-θέν-τες ἐ-συ-νέ-χι-σαν τήν γεν-ναί-αν ἀν-τί-στα-σίν των. Πρός στιγμήν ὁ ἐ-χθρός ὑ-πε-χώ-ρη-σε δι-ά νά ἐπι-τε-θῇ ἐκ νέ-ου κα-τά τάς πρώ-τας νυ-κτε-ρι-νάς ὥ-ρας τῆς 2ας Ἀ-πρι-λί-ου, Κυ-ρι-α-κῆς τοῦ Πά-σχα, ὁ-πό-ταν ἐ-τε-λεῖ-το ἡ παν-νυ-χίς τῆς Ἀ-να-στά-σε-ως. Προ-ξε-νή-σαν-τες ρήγ-μα-τα εἰς τό πε-ρι-τεί-χι-σμα τῆς Μο-νῆς, εἰ-σώρ-μη-σαν ἐν αὐ-τῇ καί ἤρ-χι-σαν τό ἀπο-τρό-παι-ον ἔρ-γον τῆς ἀ-νη-λε-οῦς σφα-γῆς τῶν ἀ-θώ-ων.

Μά-λι-στα, κα-τέ-καυ-σαν ἀ-παν-θρώ-πως τούς ἐν τῷ Ἱ-ε-ρῷ Να-ῷ τῆς Μο-νῆς εὑ-ρι-σκο-μέ-νους πι-στούς, ὁ-μοῦ με-τά τοῦ ἱ-ε-ρουρ-γοῦν-το-ς Ἱ-ε-ρέ-ως Ἰ-α-κώ-βου, δι-ό καί συγ-κε-κι-νη-μέ-νος ψάλ-λει ὁ ποι-η-τής: “ὅ-που ἐν-τός τοῦ Ἱ-ε-ροῦ ἀ-κό-μη κοκ-κι-νί-ζει, βρά-ζει, βο-ᾷ, ἀ-χνί-ζει τό αἷ-μα τῶν νε-κρῶν” (Θε-όδ. Ὀρ-φα-νί-δης).

Ὡστόσο, ἡ λε-η-λα-σί-α, οἱ ἐμ-πρη-σμοί καί αἱ σφα-γαί συ-νε-χί-σθη-σαν καί ἐξ αἰτίας αὐτῶν μί-α νῆ-σος σφύ-ζου-σα ἐκ ζω-ῆς, πο-λι-τι-σμοῦ, θρη-σκευ-τι-κό-τη-τος, δη-μι-ουρ-γι-κό-τη-τος, κοι-νω-νι-κῆς καί ἐ-θνι-κῆς προ-σφο-ρᾶς ἠ-φα-νί-σθη κυ-ρι-ο-λε-κτι-κῶς.

Λόγῳ ἀ-κρι-βῶς τοῦ πα-ρα-λο-γι-σμοῦ τοῦ πο-λέ-μου καί τῆς ἀ-δι-κί-ας, ἡ ὁ-ποί-α, δυ-στυ-χῶς, δέν παύ-ε-ται ἐ-πι-κρα-τοῦ-σα ἐν τῷ κό-σμῳ τού-τῳ, ὁ πλη-θυσ-μός τῆς Χί-ου, ὅ-στις ὑ-πε-ρέ-βαι-νε τάς 100.000, ἠ-λατ-τώ-θη δρα-μα-τι-κῶς καί ἔ-φθα-σε πε-ρί τάς 2.000, ἀ-φοῦ 30.000 Χί-ων ἐ-θα-να-τώ-θη-σαν καί ᾐχ-μα-λω-τί-σθη-σαν, ἐ-νῷ οἱ ὑ-πό-λοι-ποι κα-τώρ-θω-σαν νά δι-α-φύ-γω-σιν εἰς τάς Κυ-κλά-δας καί τήν Πε-λο-πόν-νη-σον. Συμ-φώ-νως δέ πρός ἐ-τέ-ρας ἱ-στο-ρι-κάς μαρ-τυ-ρί-ας, ὁ ἀ-ριθ-μός τῶν θυ-μά-των ἦ-το κα-τά πο-λύ με-γα-λύ-τε-ρος, ἤ-τοι πε-ρί τάς 23.000 νε-κρῶν καί 47.000 αἰχ-μα-λώ-των.

Πάν-τως, τήν ἀ-δι-α-νό-η-τον δι-ά τήν πε-πο-λι-τι-σμέ-νην ἀν-θρω-πό-τη-τα σφα-γήν τῶν Χί-ων ἐ-ξε-δι-κή-θη κα-τ’ ἄν-θρω-πον, με-τ’ οὐ πο-λύ, ὁ ἡ-ρω-ι-κός πλοί-αρ-χος τῶν Ψα-ρῶν Κων-σταν-τῖ-νος Κα-νά-ρης, ὅ-στις προ-σέ-βα-λε δι-ά τοῦ πυρ-πο-λι-κοῦ του τήν ἐν Χί-ῳ ἀγ-κυ-ρο-βο-λη-μέ-νην ὀ-θω-μα-νι-κήν ναυ-αρ-χί-δα, τήν ὁποί-αν ἀ-νε-τί-να-ξε, προ-ξε-νή-σας τόν θά-να-τον πε-ρί-που 2.000 Ὀ-θω-μα-νῶν.

Ὅ-σον καί ἐ-άν αἱ ὡς ἄ-νω ἱ-στο-ρι-καί μνῆ-μαι πλη-γώ-νω-σι- τήν ψυ-χήν καί τήν

συ-νεί-δη-σιν ἡ-μῶν, δέν παύ-ου-σι νά μᾶς δι-δά-σκω-σι καί νά μᾶς ὑ-πεν-θυ-μί-ζω-σιν ὅ-τι δι-ά τοῦ θάρ-ρους καί τῆς θυ-σί-ας τῶν προ-γό-νων ἡ-μῶν ἐ-κλη-ρο-νο-μή-σα-μεν τήν ἐ-λευ-θε-ρί-αν, τήν ἀ-ξι-ο-πρέ-πει-αν, τήν ἐ-θνι-κήν ἀ-νε-ξαρ-τη-σί-αν καί πλῆ-θος ἄλ-λων κα-λῶν, ἄ-νευ τῶν ὁ-ποί-ων ὁ ἀν-θρώ-πι-νος βί-ος κα-θί-στα-ται ἀ-βί-ω-τος.

Εἴ-θε ἀ-γα-πη-τοί νά πο-ρευ-ώ-με-θα κα-θ' ὅ-λην τήν δι-άρ-κει-αν τοῦ βί-ου μας ἀ-ξί-ως τῆς ἐ-λευ-θε-ρί-ας ἡ-μῶν, ἀ-να-μι-μνη-σκό-με-νοι τῆς πί-στε-ως, τῆς εὐ-σε-βεί-ας, τῆς ἀ-γά-πης καί τῆς ἀ-γω-νι-στι-κό-τη-τος τῶν πα-τέ-ρων ἡ-μῶν.

Εἴ-θε ὁ Ἀ-να-στάς Κύ-ρι-ος νά δι-α-φυ-λάτ-τῃ πάν-τας ὑ-μᾶς ἐν ὑ-γι-εί-ᾳ καί νά χο-ρη-γῇ πᾶ-σιν ὑ-μῖν δα-ψι-λῶς τάς εὐ-λο-γί-ας τῆς χρη-στό-τη-τος Αὐ-τοῦ, πα-ρέ-χων θεῖ-ον φω-τι-σμόν καί τό μέ-γα ἔ-λε-ος.

Ἐ-πί τού-τοις, ἐκ-φρά-ζο-μεν θερ-μάς συγ-χα-ρη-τη-ρί-ους προσ-ρή-σεις πρός τόν φι-λό-θε-ον καί φι-λό-πα-τριν, τόν σε-μνόν καί ὀ-τρη-ρόν Ποι-με-νάρ-χην ὑ-μῶν, Σε-βα-σμι-ώ-τα-τον Μη-τρο-πο-λί-την Χί-ου, Ψα-ρῶν καί Οἰ-νου-σσῶν κ. Μᾶρ-κον, ὅ-στις σή-με-ρον ἄ-γει ἐκ με-τα-θέ-σε-ως τήν ὀ-νο-μα-στι-κήν αὐ-τοῦ ἑ-ορ-τήν. Ἐ-πευ-χό-με-θα δέ ὅ-πως Κύ-ρι-ος ὁ Θε-ός, δι-ά πρε-σβει-ῶν τοῦ Εὐ-αγ-γε-λι-στοῦ Μάρ-κου, πλη-θύ-νῃ τά ἔ-τη αὐ-τοῦ, ἐ-π' ἀ-γα-θῷ τοῦ ἐμπε-πι-στευ-μέ-νου αὐ-τῷ εὐ-σε-βοῦς ποι-μνί-ου τῆς Ἱ-ε-ρᾶς ταύ-της Μη-τρο-πό-λε-ως, καί χα-ρί-ζη-ται αὐ-τῷ ὑ-γί-ει-αν καί πᾶ-σαν ἄλ-λην ἀ-γα-θο-δω-ρί-αν.

Ἡ Χά-ρις καί ἡ ἀ-γά-πη τοῦ ἐν Τρι-ά-δι προ-σκυ-νου-μέ-νου Θε-οῦ ἡ-μῶν εἴ-η-σαν με-τά πάν-των ὑ-μῶν ἀ-δελ-φοί.

Χρι-στός Ἀ-νέ-στη!

Ἀ-λη-θῶς Ἀ-νέ-στη!

Με-τά πα-τρι-κῆς ἀ-γά-πης καί εὐ-χῶν δι-α-πύ-ρων

† Ὁ Ἀ-θη-νῶν Ἱ-ε-ρώ-νυ-μος, Πρό-ε-δρος

Ἐκ μέρους τῆς νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν ἐξεφώνησεν τόν προσήκοντα λόγον ὁ κ. Γεώργιος Σ. Στεῖρος, φοιτητής τοῦ Ἐθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν – μέλος τῆς Κατασκηνώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ὡς κάτωθι:

« Σεβασμιώτατε! Χριστὸς Ἀνέστη!

Συναχθήκαμε κι ἐφέτος σὲ τούτη τὴν ἱστορικὴ καὶ μαρτυρικὴ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ καὶ μὲ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια τιμοῦμε τοὺς ἔνδοξους προγόνους μας, ἐκείνους

ποὺ μὲ πίστη στὰ ἰδανικὰ καὶ τὶς ἀξίες τῆς φυλῆς μας θυσιάστηκαν, προκειμένου νὰ εἴμαστε ἐμεῖς σήμερα σὲ θέση νὰ ἀναπνέουμε τὸν ἀέρα τῆς Ἐλευθερίας.

Τὰ ἁγιασμένα ὀστᾶ αὐτῶν τῶν ἡρώων καὶ ἡρωίδων κάθε ἡλικίας βρίσκονται ἐδῶ μπροστά μας, γιὰ νὰ θυμίζουν τὸ μεγάλο τίμημα, μὲ τὸ ὁποῖο κατακτᾶται ἡ παγκόσμια διάκριση καὶ ἡ αἰώνια τιμὴ τοῦ κάθε λαοῦ, ποὺ ξέρει νὰ μάχεται, μὰ καὶ νὰ ζεῖ περήφανα.

Ἕνα χρόνο ἀκριβῶς μετὰ τὴν ἔναρξη τῆς ἑλληνικῆς ἐπανάστασης, τὸ 1822, ἔρχεται τὸ τέλος τῆς εὐημερίας καὶ γιὰ τὴ Χίο μας, ἀφοῦ τὸ νησὶ παραδίδεται στὴν καταστροφικὴ μανία τῶν Τούρκων.

Το Μεγάλο Σάββατο, 1 Ἀπριλίου 1822, ξεκληρίζονται τὰ Θυμιανά καὶ τὸ Νεχώρι. Ἀκολούθως, τὰ τουρκικὰ στίφη στράφηκαν κατὰ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, ἀλλὰ δὲν μπόρεσαν νὰ τὴν ἐκπορθήσουν. Ἀποσύρθηκαν τὴ νύχτα μετρώντας ἀρκετὲς ἀπώλειες, μὲ σκοπὸ νὰ ἀνασυνταχθοῦν καὶ νὰ ζητήσουν ἐνισχύσεις.

Ἡ νύχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου πρὸς Κυριακή τοῦ Πάσχα, 2 Ἀπριλίου 1822, προχωροῦσε ἀγωνιώδης. Ἡ ἀναστάσιμη Θεία Λειτουργία ποὺ τελοῦσε ὁ ἱεροκήρυκας τῆς Μητρόπολης παπα-Ἰάκωβος Μαῦρος διεκόπη ἀπὸ τοὺς ἀλαλαγμοὺς τῶν Τούρκων καὶ τοὺς κανονιοβολισμοὺς τῶν δύο τηλεβόλων ποὺ τοὺς εἶχε προμηθεύσει ὁ διοικητὴς τοῦ Θολοποταμίου.

Οἱ κανονιοβολισμοὶ ἀπὸ τοὺς Μύλους προξένησαν ρῆγμα στὸ τεῖχος καὶ ἐκεῖ ὁ Ἰωάννης Φατοῦρος ἀπὸ τὰ Θυμιανά, ὁ Κων/νος Μονογιὸς ἀπὸ τὸ Νεχώρι καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἀγωνιστές, ἀνάμεσά τους ἐλάχιστοι Σαμιῶτες, ἂν καὶ στὴν ἀρχὴ κατάφεραν νὰ θανατώσουν ἀρκετοὺς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, δὲν ἄντεξαν. Τὰ νέα ρήγματα στὸ τεῖχος ἐπέτρεψαν τὴν εἴσοδο τοῦ μαινόμενου στίφους τῶν πολιορκητῶν.

Ὅλοι οἱ ἀγωνιστὲς ἔπεσαν μαχόμενοι καὶ μετὰ ξεκίνησε ἡ σφαγή. Ὅσοι Χριστιανοὶ δὲν κατάφεραν νὰ μποῦν στὸ Καθολικό της Μονῆς, σφαγιάστηκαν, πυρπολήθηκαν ἢ αἰχμαλωτίστηκαν. Μέσα στὸ Ναὸ ἦταν τόσος ὁ συνωστισμὸς ποὺ οἱ Τοῦρκοι δὲν μποροῦσαν νὰ ἀνοίξουν τὴν πόρτα. Ἀφοῦ ξήλωσαν ἕνα μέρος τῆς στέγης, ἔριξαν ἀναμμένα στουπιὰ καὶ τοὺς ἔκαψαν ὅλους ζωντανούς. Τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ στὴ δεξαμενὴ (τὴν φουντάνα) τοῦ μοναστηριοῦ, ἐνῶ στὴ συνέχεια ἀκολούθησε ἐμπρησμός.

Τὸν ἡγούμενο Θεοδόσιο Λουφάκη τὸν ἀνασκολώπησαν στὸν ἱστὸ τῆς Ἀναστάσεως, ἐνῶ ὁλοκαυτώθηκε ὁ ἱερομόναχος Θεοδόσιος Κουμάκης. Τὸν πάπα-Ἰάκωβο Μαῦρο, ποὺ ἀρνήθηκε νὰ προσκυνήσει τὸ Κοράνιο, ἀφοῦ τὸν βασάνισαν, τὸν θανάτωσαν χτυπώντας τὸν μὲ χατζάρι στὸ κεφάλι. Ὁ Βαχὴτ Πασᾶς στὰ Ἀπομνημονεύματά του

ἀναφέρει: «Ὅλους ποὺ βρέθηκαν μέσα στὸ μοναστήρι τοὺς ἀποκεφάλισαν [οἱ Τοῦρκοι], ἀφοῦ αἰχμαλώτισαν τοὺς πιὸ νέους καὶ ἀπὸ τὰ δύο φύλα. Καὶ τὰ σφαγμένα κεφάλια καὶ τ' αὐτιὰ τῶν σκοτωμένων τὰ ἔστειλαν στὸν τοποτηρητή, ὁ ὁποῖος φιλοτιμήθηκε νὰ ἀνταμείψει μὲ πλούσια δῶρα τὸν ἡρωισμὸ καὶ τὴν ἀφοσίωση τῶν γενναίων στρατιωτῶν μας, ποὺ πολέμησαν γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴ θρησκεία. Τότε μόνον οἱ δύστυχοι ἄπιστοι ἔμαθαν πράγματι ὅτι τίποτε δὲν στέκεται ἐμπόδιο στὴν ὁρμὴ τοῦ ἀφοσιωμένου στὸ Ἰσλάμ, ὅταν ἐπιτίθεται ἐνάντια στοὺς ἄπιστους Χριστιανούς».

Τὸ αἷμα καὶ οἱ σάρκες τῶν σφαγιασθέντων πότισαν τὸ δάπεδο τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς καὶ ἄφησαν ἀνεξίτηλα τὰ σημάδια τῆς θηριωδίας μέχρι σήμερα. Ὁ προσκυνητὴς μπορεῖ νὰ διακρίνει καθαρὰ τὰ στίγματα αἵματος ποὺ σχηματίζουν τὸ περίγραμμα ἑνὸς παιδιοῦ, τὸ ἀποτύπωμα τοῦ πέλματός του, καθὼς καὶ ἴχνη κομμένων κεφαλῶν. Ἐπισκέπτες καὶ ξένοι περιηγητὲς ἀναφέρουν ὅτι ἀνθρώπινα ὀστᾶ ἦταν διάσπαρτα γύρω ἀπὸ τὸ μοναστήρι καὶ τὸ λόφο γιὰ πολλὲς δεκαετίες. Ἐπίσης, Χιῶτες τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔπαιρναν κρανία, τὰ ἐπιχρύσωναν καὶ τὰ τοποθετοῦσαν στὰ εἰκονίσματα ὡς ἱερὰ λείψανα. Ὁ σημερινὸς ἐπισκέπτης μπορεῖ νὰ δεῖ στὸ Ἱερὸ Ὀστεοφυλάκιο τῆς Μονῆς, στὸ ναΰδριο τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, τὰ ὀστᾶ ποὺ κατάφεραν νὰ συγκεντρώσουν οἱ κάτοικοι, καθὼς καὶ τὸ μισὸ τμῆμα τῆς πόρτας τῆς εἰσόδου τοῦ Μοναστηριοῦ, διάτρητο ἀπὸ τὰ βλήματα τῶν τουρκικῶν τυφεκίων.

Αὐτὸς ὁ ἑορτασμὸς εἶναι καθῆκον μας, χρέος τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης, ἀλλὰ ταυτόχρονα ἀποτελεῖ καὶ ἀνάγκη στὶς δυσκολίες ποὺ σήμερα περνᾶμε ὡς λαὸς ἱστορικός, ὁ ὁποῖος ζεῖ μέσα σὲ μία διεθνοποιημένη κοινότητα, σὲ ἀπάντηση ὅλων ἐκείνων ποὺ ἔχουν βαλθεῖ νὰ μᾶς κάνουν νὰ πιστέψουμε πὼς μέλλον σὲ αὐτὸν τὸν τόπο δὲν ὑπάρχει!

Στὰ μέσα περίπου τῆς Τουρκοκρατίας, συγκεκριμένα τὸ 1657, ἕνας Ἰησουίτης μοναχὸς ὀνόματι Francois Richard , ἔκανε τὴν ἑξῆς παρατήρηση: «Πολλὲς φορὲς ἀπορῶ, πῶς κατόρθωνε νὰ ἐπιβιώσει ἡ χριστιανικὴ πίστη στὴν Τουρκία καὶ πῶς ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα 1.200.000 Ὀρθόδοξοι (τόσους τότε τοὺς ὑπολόγιζε). Καὶ νὰ σκεφτεῖ κανείς, ὅτι οὐδέποτε ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Νέρωνος, τοῦ Δομιτιανοῦ καὶ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἔχει νὰ ὑποστεῖ ὁ Χριστιανισμὸς διωγμοὺς σκληρότερους ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἀντιμετωπίζει σήμερα (δηλ. τὸ 1657)! Καὶ ὅμως οἱ Ἕλληνες εἶναι εὐτυχισμένοι ποὺ παραμένουν Χριστιανοί!». Ἀπὸ τὸ κείμενο αὐτὸ μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε τὰ μαρτύρια τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας, τὴν ὁποία μάλιστα σήμερα μερικοὶ ἀρέσκονται νὰ ὀνοματίζουν μὲ τὸν πιὸ εὔηχο ὅρο «Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία», τῆς «εὐημερίας καὶ ἀνάπτυξης»!

Εἶναι πραγματικὰ νὰ ἀπορεῖ κανεὶς μὲ ἐκείνους ποὺ ἰσχυρίζονται πὼς ὁ Ἀγώνας

τῶν Ἑλλήνων δὲν ὑπῆρξε Ἐθνικός, ἀλλὰ μόνον ταξικός! Εἶναι ὄντως παράδοξο τὸ πῶς οἱ ταλαιπωρημένοι καὶ κατατρεγμένοι αὐτοὶ ἄνθρωποι ἐπέλεξαν συνειδητὰ τὴν μαρτυρικὴ ζωὴ τοῦ ὑπόδουλου ραγιᾶ, ἐνῶ θὰ μποροῦσαν νὰ ἀπολάμβαναν τὰ ἀγαθὰ ποὺ τοὺς ὑπόσχονταν οἱ Τοῦρκοι, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία θὰ ἀρνιόντουσαν τὸν Χριστό, ἔστω καὶ εἰκονικά, μὲ τὴν ἀλλαξοπιστία τους! Δὲν τὸ ἔκαναν ὅμως! Οἱ περισσότεροι προτίμησαν νὰ κρατήσουν τὴν πίστη τους καὶ νὰ ἀνάβουν τὸ καντήλι στοὺς τάφους καὶ στὰ ἱερὰ εἰκονίσματα, ποὺ τοὺς παρέδωσαν οἱ παπποῦδες τους. Νὰ πληρώνουν τὸν βαρὺ κεφαλικὸ φόρο. Νὰ ζοῦν συνέχεια μὲ τὸν φόβο τοῦ παιδομαζώματος.

Οἱ περισσότεροι Ἕλληνες ὅμως ἀντιστάθηκαν μὲ γενναιότητα στὶς πιέσεις καὶ στοὺς συστηματικοὺς ἐξισλαμισμούς, τοὺς ὁποίους σχεδίασαν καὶ ἐφάρμοσαν διάφοροι Σουλτάνοι , μὲ τὴν προοπτική της πολιτικῆς Γενοκτονίας ὄχι μόνον τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ἄλλων λαῶν, οἱ ὁποῖοι κατοικοῦσαν στὴν περιοχὴ τῆς ἄλλοτε Βυζαντινῆς Κοινοπολιτείας. Αὐτὴ ἡ ἀντίσταση πολλὲς φορὲς ὁδήγησε στὸ μαρτύριο, γι’ αὐτὸ καὶ ἔχουμε πολλοὺς γνωστοὺς καὶ ἀγνώστους Νεομάρτυρες καὶ Ἐθνομάρτυρες, ἀπὸ τὴν ἅλωση τῆς Πόλης τὸ 1453 καὶ μετά.

Ἡ Ἱστορία κατέγραψε πὼς οἱ Ἕλληνες ἀγωνίστηκαν στὸν ὑπὲρ πάντων Ἀγώνα γιὰ τὰ ἱδανικά τους, τὴν Ὀρθόδοξη πίστη, τὴ γλώσσα, τὸ Ἔθνος τους. Συνέχισαν μὲ τὸν μαρτυρικό τους βίο νὰ μάχονται ὑπὲρ «βωμῶν καὶ ἑστιῶν», ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ μακρινοὶ πρόγονοί τους, τῶν ὁποίων εἶχαν τὴν βεβαιότητα πὼς ὑπῆρχαν ἀπόγονοι: Πρόκειται γιὰ τοὺς Ἀρχαίους Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι παρὰ τοὺς μεταξύ τους ἐμφυλίους πολέμους διέθεταν ὅμως μία κοινὴ Ἑλληνικὴ συνείδηση, διαφαινόμενη στὴν ἀπάντηση ποὺ ἔδωσαν στοὺς τότε ἐπίδοξους εἰσβολεῖς τοῦ τόπου τους, τὴ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποία μὲ περηφάνια ἀναφέρθηκαν στὸ «ὅμαιμον, τὸ ὁμόγλωσσον, τὰ κοινὰ ἱδρύματα θεῶν καὶ τὰ ὁμότροπα ἤθη», δήλ. στοὺς κοινοὺς συγγενικοὺς δεσμούς τους.

Εἶναι ἀκριβῶς ἀπὸ τὰ παράδοξά της ἱστορικῆς μας πορείας, τὸ πῶς δηλ. αὐτοὶ οἱ «ἀγροῖκοι καὶ ἀμόρφωτοι ἄνθρωποι», (ὅπως χλευαστικὰ ἀποκαλοῦσαν τοὺς Ἀγωνιστὲς τοῦ ‘21 οἱ Ἰσχυροί της ἐποχῆς), εἶχαν τὴν αἴσθηση πὼς κατάγονταν ἀπὸ ἕνα κατ’ ἐξοχὴν πολιτισμένο Γένος, τὸ ὁποῖο κατὰ τὸ παρελθὸν μετέδωσε τὰ φῶτα τοῦ Πολιτισμοῦ στοὺς τότε βαρβάρους. Μάλιστα, τὸ ὑπόδουλο Γένος τότε καὶ πλοῦτο ἀπέκτησε, καὶ ἀξιοθαύμαστες ἀνθηρὲς κοινότητες δημιούργησε καὶ Πολιτισμὸ μὲ Τέχνη ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ἔδωσε! Ὁ Ὀδυσσέας Ἐλύτης μιλᾶ χαρακτηριστικὰ γιὰ «Τὰ χρόνια της Τουρκοκρατίας, ὅπου τὸ παραμικρὸ κεντητὸ πουκάμισο, τὸ πιὸ φτηνὸ βαρκάκι, τὸ πιὸ ταπεινὸ ἐκκλησάκι, τὸ Τέμπλο, τὸ κιούπι, τὸ χράμι, ὅλα τους ἀποπνέανε μία ἀρχοντιὰ κατὰ τι ἀνώτερη τῶν Λουδοβίκων!». Οἱ σκλαβωμένοι Ἕλληνες ἦταν φυσικὸ νὰ εἶναι ἀγράμματοι, ἀφοῦ οἱ Τοῦρκοι -πλὴν

τῶν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων 5 ὀνομαστῶν Σχολῶν- δὲν ἐπέτρεπαν τὴν λειτουργία σχολείων. Σὲ ἀντιστάθμισμα αὐτῶν τῶν δυσκολιῶν ὅμως διέθεταν ἕναν πολιτισμὸ ψυχῆς βιώνοντας τὴν διαχρονικότητα τῆς Φυλῆς, ποὺ ἦταν ὁ ἀπόηχος τῶν πόθων καὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ μέσα στὰ βάθη τῶν αἰώνων. Αὐτὸ τὸ βίωμα ἐκφράζεται μὲ τρόπο συγκινητικὸ στὴν μνημειώδη ἀπάντηση ποὺ ἔδωσε ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας στὸν Ἄγγλο Ὑφυπουργὸ Ἀποικιῶν λόρδο Χόρτον, τὴ στιγμὴ ποὺ ἐκεῖνος τοῦ ἔθεσε στὸ Λονδίνο τὸ κρίσιμο ζήτημα τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος. Ἦταν τότε ποὺ ὁ πρῶτος Κυβερνήτης κατέβαινε ἀπὸ τὴν Ρωσία, (ὅπου εἶχε χρηματίσει καὶ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν της μεγάλης αὐτῆς Χώρας), προκειμένου νὰ ἀναλάβει τὰ ἡνία τῆς Ἑλλάδας: «Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν ἔπαψαν νὰ ὁμιλοῦν τὴν γλώσσαν τῶν πατέρων τους καὶ οἱ ὁποῖοι παρέμειναν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐκκλησίας των, ἀνεξαρτήτως τοῦ τόπου καταγωγῆς των, ἐντός τῆς Τουρκίας. Τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδος εἶναι καθορισμένα ἐπὶ τέσσαρες αἰῶνες μὲ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα οὔτε ὁ χρόνος, οὔτε οἱ ἀτυχίες παντὸς εἴδους, οὔτε ἡ κατάκτησις εἶχαν ποτὲ τὴν ἱκανότητα νὰ καταργήσουν. Καθορίσθησαν ἀπὸ τὸ 1821 διὰ τοῦ χυθέντος αἵματος κατὰ τὶς σφαγὲς τῶν Κυδωνιῶν, τῆς Κύπρου, τῆς Χίου, τῆς Κρήτης, τῶν Ψαρῶν, τοῦ Μεσολογγίου. Καὶ στὶς πολυάριθμες μάχες στὴ ξηρὰ καὶ στὴν θάλασσα, ποὺ ἐτίμησαν τὸ εὐγενὲς αὐτὸ Ἔθνος».

Δυστυχῶς, μερικοὶ σήμερα ἐμφανίζονται νὰ ἀγνοοῦν, νὰ παραποιοῦν ἢ νὰ μὴν ἀποδέχονται αὐτὲς τὶς ἀλήθειες. Μορφωμένοι καὶ παραμορφωμένοι ἀπὸ τὶς πολλὲς γνώσεις, μὲ τὴν ἑρμηνεία τῶν πραγμάτων ὅπως αὐτοὶ θέλουν καὶ νομίζουν, χορτασμένοι καὶ βολεμένοι μὲ τὴν εὐημερία καὶ τὴν ἀσφάλεια ἑνὸς πληθωρικοῦ πολιτισμοῦ, ὀχυρωμένοι πίσω ἀπὸ πανεπιστημιακὰ καὶ ἰδεολογικὰ ἄσυλα, ἐπιθυμοῦν νὰ διαγράψουν ἀπὸ τὴν ἱστορική μας μνήμη αὐτὲς τὶς συγκλονιστικὲς σελίδες τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ νὰ ξεχάσουμε τὶς ἀξίες ποὺ τὶς δημιούργησαν. Βάλλουν πλέον εὐθέως ἐναντίον κάθε ἔννοιας ἡρωισμοῦ.

Ἡ σημερινὴ Ἐπέτειος ἂς γίνει μία ἀφορμὴ γιὰ μία προσωπική μας ἀντίσταση. Νὰ μὴν ἀφήσουμε τὸ μυαλό μας νὰ πιστέψει πὼς δὲν ἔχουμε μέλλον, ἐπειδὴ μᾶς μαυρίζουν τὸ παρόν. Νὰ μὴν ἀφήσουμε τὴν ἀπελπισία νὰ κυριεύσει τὴν καρδιά μας. Νὰ ξυπνήσουμε ἀπὸ τὸν βαθὺ λήθαργο καὶ νὰ μὴ χαθεῖ τὸ ὅραμα πὼς θὰ ζήσουμε καλύτερες μέρες. Χωρὶς νὰ ἀφήσουμε ὁ καθένας τὸν προσωπικό του ἀγώνα, ἐπαναπαυόμενοι μόνο στὶς δάφνες τὶς προγονικές, καλούμαστε νὰ δείξουμε ἰδιαιτέρως σήμερα αὐτοσυγκράτηση, προσδοκία καὶ ὑπομονή. «Ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ πάλιν τὸ Φῶς». Αὐτὸς ὁ τόπος εἶναι προορισμένος νὰ ζήσει καὶ θὰ ζήσει! Εἴθε οἱ Χιῶτες καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες τῶν ἐπερχομένων γενεῶν νὰ γιορτάσουν τὰ τριακόσια (300), τὰ τετρακόσια (400) κι ἀκόμη περισσότερα χρόνια ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση περήφανοι, ἐλεύθεροι καὶ ἀξιοπρεπεῖς.

Στὴν ἱερὴ μνήμη ὅλων αὐτῶν τῶν ἁγνῶν Ἑλλήνων, ποὺ θυσιάστηκαν γιὰ νὰ εἴμαστε ἐμεῖς σήμερα ἐλεύθεροι, σᾶς καλῶ ὅλοι ἑνωμένοι νὰ ἀναφωνήσουμε:

ήνων! Σᾶς

1821-2021 • 200 ΧΡΟΝΙΑ ΝΙΚΟΤΣΑΡΑ
«Τίποτ', άρχοντες, δέν φελᾶ, μονάχη το σπαθί»
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ